

MŠE SVATÉ
neděle: 8:00, 9:30 (s katechezí pro děti), 11:00, 18:30
všední dny: 6:00, 18:30
sobota: 18:30
14:20 – v kapli sv. Kříže v psychiatrické léčebně
v Brně-Černovicích (s nedělní platností)

ZPOVÍDÁNÍ V NAŠÍ FARNOSTI

Příležitost ke svátosti smíření je půl hodiny před každou mší svatou nebo kdykoliv na požádání na faře.

PASTORAČNÍ RADA

Další setkání pastorační rady bude ve středu 14. května 2014 po večerní mši svaté přibližně v 19:15 na faře.

ZAPISOVÁNÍ ÚMYSLŮ NA MŠE SVATÉ

Pokud máte nějaký úmysl, za který byste chtěli nechat slavit mši svatou, tak si ho můžete přijít zapsat do sakristie po každé mši svaté. Úmysly mše svaté se zapisují do konce června.

PRVNÍ NOC KOSTELŮ

V pátek 23. května 2014 bude náš kostel poprvé otevřen v rámci projektu Noc kostelů. Hledáme farníky, kteří by pomohli s úklidem kostela a přípravou jednotlivých stanovišť i s programem. Hlásit se můžete v sakristii nebo na faře.

FARNÍ TÁBOR

Naše děti zveme na farní tábor *Po stopách Adama a Evy (a dalších praotců)* od 16. - 23. 8. 2014 v Lovčicích u Kyjova. Na tábor je ještě možné se přihlásit v sakristii nebo v náboženství. Informační setkání rodičů a dětí bude v neděli 27. dubna 2014 v 17 hod. na faře.

o. Petr Polívka

ZPRAVODAJ

FARNOSTI KŘENOVÁ
u kostela Neposkvrněného Početí Panny Marie v Brně

Duben 2014

č. 19

ÚVODNÍ SLOVO

Milé sestry a milí bratři v Kristu, srdečně vás všechny zdravím, doba postní, kterou nyní prožíváme v její závěrečné části, je pro nás každoročně příležitostí k přípravě na obnovu naší svátosti křtu i o letošní slavnosti Vzkříšení Ježíše Krista. Jsme ponořeni do tajemství poslání celého jeho života, utrpení, smrti a vzkříšení právě skrze tuto svátost.

Ve své osobní i společné modlitbě si můžeme v těchto dnech zvláště vyprošovat na přímluvu Panny Marie, Matky Boží a naší Matky, dar čistoty. A tak připravit ve spolupráci s tímto darem Ducha svatého svá srdce na odřeknutí se všeho, co nás od Krista odvádí, a na hledání všeho, co nám pomáhá se každý den znovu ke Kristu vracet. Budeme pak moci zažít obnovení a zrání naší víry, naděje i lásky, které nám dá sílu ke každodennímu následování Ježíše Krista na naší cestě ke svátosti, kterou dostáváme ve svátosti křtu jako dar Boží. Tento dar se stává také naším celoživotním úkolem. K plnosti svátosti dozráváme v okamžiku naší smrti, kdy Bůh sám ve své milosrdné lásce doplňuje to, co ještě zbývá doplnit k plnosti této lásky k Bohu, k bližnímu a k sobě samému.

Tato osobní i společná cesta ke svátosti je i v letošním roce inspirována - nejen v naší výchově, ale i v našem apoštolátu - životem a posláním Panny Marie, naší Matky, Prostřednice a Ochránkyně. K jubileu sta let postavení našeho kostela pak dostáváme pro tuto cestu ještě další potřebné Boží milosti a požehnání.

Chtěl bych Vám všem poděkovat za všechno, o co se pro rozvinutí a naplnění tohoto svého životního poslání s Boží pomocí pod ochranou Panny Marie každý den snažíte. Srdečné Pán Bůh zaplať za vše, co jste doposud pro tento svůj úkol i pro jiné záležitosti udělali!

Zpravodaj vydává Římskokatolická farnost u kostela Neposkvrněného Početí Panny Marie v Brně, Křenová 21a, Brno, 602 00. Farní kancelář je otevřena úterý od 9:00–12:00 a v pátek 15:30–18:00. Kontakt: o. Petr Polívka, tel.: 543 249 933, info@farnostkrenova.cz; www.farnostkrenova.cz. Redakční rada: o. Petr Polívka, Marek Schwarz, Miloslav Trmač, Vítězslav Ryzí, Marie Sychrová, Jiří Štasta. Uzávěrka příštího čísla je 16. 6. 2014. Redakce si vyhrazuje právo redakčních úprav.

Přeji a vyprošuji vám všem, abyste po požehnaně prožité době postní zažili o Velké noci naplnění vašich srdcí Láskou, Pokojem a Radostí a pocítili, že vás vzkříšený Kristus provází jako Světlo vašeho života i života vašich blízkých v každém dnu, ve vašich vlastních i v duchovních rodinách a v naší farní rodině.

Společně s o. Petrem Polívkou a o. Ladislavem Štefkem vám i všem vašim blízkým vyprošujeme, především každý den kolem 21 hodiny, plnost Božího požehnání na přímluvu Panny Marie, Matky Boží a naší Matky, Královny pokoje a Královny rodin.

V Kristu a v Marii vás o. Zdeněk Králík

OHLÉDNUTÍ ZA JUBILEEM NAŠEHO KOSTELA - SE VZPOMÍNKOU BÁSNÍKA

Chtěla bych se na chvíli vrátit k radostným lednovým dnům, kdy celá naše farní rodina prožívala sté výročí posvěcení našeho kostela. Znovu probírám propagační materiály, programy, pozvánky, farní zpravodaj, obdivuji zdařilou a krásnou publikaci o našem kostele, znovu se začítám do malé knížečky, básnické sbírky s názvem Popelka nazaretská. Ze všeho ještě dýchá slavnostní atmosféra, kterou jsme byli naplněni.

Kostel denně naplněný do posledního místečka. Slavnostní nálada umocněna vzácnými hosty, gen. vikářem mons. Jiřím Mikuláškem, světicím biskupem mons. Pavlem Posádem. Otec biskup Posád se ve své promluvě vyznal ze své lásky k našemu kostelu, kde v minulosti sloužil a právě odtud byl povolán na biskupský úřad. Jak po sobotní, tak i nedělní mši se lidé jakoby ani nechtěli rozejít. Stáli v hloučcích před kostelem, povídali si, sdělovali své dojmy a ochutnávali spousty koláčků, rohlíčků, zákusků, řezů, chlebičků. Milé, obětavé naše hospodyňky - vřelé díky.

Ale přece se musím ještě vrátit k pátečnímu večernímu koncertu. Byla to šťastná myšlenka nazvat koncert Mariánská mozaika. Brilantně zahrané varhanní skladby střídaly profesionální pěvecké a instrumentální výkony, proložené recitacemi z básnické sbírky Popelka nazaretská od Václava Renče. Jméno V. Renče máme většinou v podvědomí, vždyť to byl náš brněnský básník, dramatik a překladatel (1911-1973). Vznik Popelky nazaretské obestírá zvláštní legenda. V. Renč skládal báseň ve vězení jako hymnus na oslavu Matky Boží, která mu byla v této kruté životní etapě útěchou, Hvězdou jitřní. Nesměl mít papír ani tužku. Zapojili se jeho spoluvězni. Desítky muklů se naučili celé pasáže zpaměti, a tak se báseň uchovala. Václav Renč byl v r. 1951 zatčen a o rok později ve vykonstruovaném procesu odsouzen na 25 let vězení. Propuštěn byl po 11 letech. Měla jsem tu čest poznat jeho manželku Alenku při naší jedné společné pracovní brigádě. Milá, skromná, hluboce věřící paní se mi

poskvrny počaté, bezhříšné Boží matce, abychom postavili krásný, velký kostel neposkvrněného početí?“

Někdy se uvádí, že kostel na Křenové má zcela jedinečné patrocinium, které jinde na Moravě nemá obdoby. Biskup Huyn to však v citovaném úryvku netvrdí. Dvě vesnické svatyně v brněnské diecézi už je totiž měly: farní kostely v Želešicích u Brna a v obci Práče na Znojemsku, první z nich již od roku 1491. Olomoučtí františkáni zvolili patrocinium Neposkvrněného Početí pro svůj kostel posvěcený v roce 1468. Další příklad známe z barokní doby – farní kostel v Uherském Brodě, posvěcený v roce 1733. To může být překvapivé, vždyť dogma o neposkvrněném početí Panny Marie vyhlásil až papež Pius IX. v roce 1854. Vyhlášením dogmatu však potvrdil platnost dlouhé církevní tradice – víry ve skutečnost, že Maria na rozdíl od jiných lidí nebyla zatížena dědičným, Adamovým hříchem. Vyjadřuje ji také jeden z typů zobrazení Panny Marie jako Immaculaty, velmi oblíbený už v 17. a 18. století. V moderní době se na Moravě stal prvním velkým chrámem s tímto patrocinem farní kostel v Ostravě-Přívoze, který posvětil olomoucký arcibiskup Theodor Kohn v roce 1899.

Náš kostel je koncipovaný jako mariánská zahrada, přičemž se opakují především symboly lilii a růží. Mariino Neposkvrněné Početí znázornil Friedrich Hans Wacha na obraze hlavního oltáře. Immaculata, k níž se obracejí klečící patroni diecéze sv. Petr a Pavel, stojí na zeměkouli ovinuté hadem, jemuž rozdrť hlavu (Gen. 3,15). Nemá, jak bývá obvyklé, modrý plášť, vyniká jen bělost jejího roucha, symbolizující čistotu, a rovněž výrazné gesto zdvižených rukou, gesto modlitby, přímluvy a ochrany.

František Ženíšek,
Immaculata, obraz z roku
1899 v kostele

Aleš Filip

KE CTI A CHVÁLE NEPOSKVRNĚNÉHO POČETÍ PANNY MARIE

Škála mariánských zasvěcení kostelů a oltářů je velmi bohatá, vyjadřující různé aspekty Mariina života a působení, např. andělovo Zvěstování, Navštívení sv. Alžběty v horách, či Nanebevzetí oslavené Panny. Prvním z nich v časovém sledu je Mariino Neposkvrněné Početí, jemuž je zasvěcen náš kostel. Při stavbě nových kostelů bylo vždy důležité zvolit přitažlivé patrocinium, tedy zasvěcení, které je jedním z důležitých motivů pro stavbu Božího domu. V Brně-Husovicích, kde byl

Giovanni Battista Tiepolo,
Immaculata, obraz z doby
kolem roku 1769

farní kostel posvěcen v roce 1910, to bylo Nejsvětější Srdce Ježíšovo; v Brně-Horních Heršpicích se patronem filiálního kostela, posvěceného v roce 1912, stal moravský světec Klement Maria Hofbauer, nedlouho předtím kanonizovaný. Stejně jako na Křenové byla při zajištění finanční podpory pro tyto sakrální stavby zdůrazňována unikátnost jejich patrociníí.

Acta curiae episcopalis brunensis z roku 1910 přinášejí provolání biskupa Dr. Pavla Huyna, v němž vybízí věřící své diecéze, aby podpořili stavbu kostela na Křenové. Biskup Huyn, iniciátor stavby našeho kostela, klade důraz na jeho mariánské zasvěcení: „Kostel matce“ projevující svou mateřskou lásku všem, kdo se k ní obracejí. Zdůvodňuje výběr patrocinia: „z tolika krásných a vznešených čestných názvů blahoslavené Panny Marie

jistě k nejkrásnějším a naši v hříšcích tonoucí době nejpřiměřenějším náleží název vyjádřený v prosbě: ‚Maria, bez poskvrny hříchu prvotného počatá, oroduj za nás!‘ Ano, neposkvrněná, čistá, bezhříšná Panna a Matka naše Maria nemá v naší diecesi dosud většího kostela zasvěceného jejímu neposkvrněnému početí. Zdaž není to čestnou naší povinností, povinností lásky k naší bez

tehdy s důvěrou svěřila, co po manželově zatčení prožívala. Jak byla s malými dětmi vystěhována do pohraničí, kde žili v nelidských podmínkách.

Byla zcela bez prostředků a marně hledala práci. Protože Renčovy spisy byly zakázány, musela živit rodinu sama. Nakonec pomohli dobří přátelé, aby se mohla s dětmi vrátit do Brna. V době našeho seznámení už bydleli na Lesné v přijatelném bytě. Od té doby jsem už paní Alenku neviděla, kontakt byl přerušen. Až po delší době jsem se s ní, plna smutku, přišla rozloučit do kapucínského kostela, kde měla důstojný pohřební obřad. Dnes odpočívají manželé Renčovi v protinském, nenápadném hrobě na řečkovickém hřbitově.

Marie Lančová

FARNÍ DĚTSKÝ KARNEVAL

V neděli 2. března 2014 odpoledne uvítala naše fara několik krásných malých princezen, šípkovou Růženku, rytíře, šaška i veselého klauna, tanečnici, Spidermana, ředitele Bradavic kouzelníka Brumbála a další zajímavé bytosti. Konal se zde totiž historicky první farní dětský karneval. Hned od začátku lákala dětské oči bohatá tombola. Taneční písničky se střídaly s různými hrami, a tak radostné odpoledne rychle ubíhalo. Do průběhu závěrečné taneční hry „Molekuly“ byli vtaženi všichni přítomní.

POSTNÍ STROM

Na začátku postní doby se v našem kostele objevil strom. Nebyl to lecjaký obyčejný strom, ale jak jsme se při nedělní katechezi pro děti dozvěděli, byl to strom postní. A časem se proměňoval ve strom dobra. Jak k tomu docházelo? Inu, dokázaly to naše děti. Během postní doby se totiž snažily šířit dobro. Na každé nedělní katechezi dostávaly náměty na týden. Za splnění přinášely listy v obětním průvodu a po mši svaté nalepovaly na strom. O páté neděli postní se už celý strom svěže zazelenal. V závěru postní doby

mohly děti získávat květy. Na Velikonoční svátky jsme očekávali, že se postní strom opět plný života bude nejen svěže zelenat, ale že také i rozkvetne. Jak se dětem dále dařilo a jak se naše očekávání splnilo, to už můžete posoudit sami.

Z JEDNÉ BOHOSLUŽBY PRO RODINY S DĚTMI

Při bohoslužbě pro rodiny s dětmi o čtvrté neděli postní jsme mohli opět po třech týdnech slyšet katechezi v kostele. Dozvěděli jsme se, o co se děti minulý týden snažily a jak jim to šlo. Děti se měly zaměřit na šíření dobré nálady, spokojenosti a pokoje. Mnohé konkrétní náměty oslovily i nás dospělé (den bez špatné nálady, den bez reptání, den se čtením Bible). Získané lístky za splnění jednotlivých úkolů vkládaly děti do košíku, který potom přinesly v obětním průvodu. Ostatně v obětním průvodu přinesly děti symbolických darů více. Obrázek listu lípy, protože lípa je náš národní strom a my jsme prosili za náš národ a za naši vlast. Obrázek listu buku, protože buk bývá symbolem síly a statečnosti. A my jsme prosili o sílu ke každodennímu následování Krista a o statečnost při překonávání všech našich nesnází. Obrázek listu dubu, protože

dub může být symbolem vytrvalosti. A my jsme prosili o dar osobní vytrvalosti zvláště, když už nám docházejí síly. Brýle nám připomínaly evangelium, uzdravení slepého. My máme většinou dobré oči, a přesto jsme někdy slepí. Prosili jsme: „Pane, uzdravuj slepotu našeho srdce.“ V obětním průvodu přinášely děti i mobilní telefon. Byla o něm totiž také řeč při katechezi

v příběhu ze školy. Mobil nám připomíná, že co je důležité, je očím lidským neviditelné, že správně vidíme jen srdcem. Prosili jsme, ať neposuzujeme druhé podle zevnějšku, ale dokážeme vnímat jejich vnitřní pravdivost. K závěru byly přinášeny v obětním průvodu pohorky a mapa. Modlitbou jsme se připojily k dětem: „Vydáváme se na cestu čtvrtým postním týdnem. Mapou jsou nám Tvá slova z evangelia, dostáváme i náměty s lístky pro dokonalejší putování. Občas se však cítíme slabí, jako by bosí, že dál už nemůžeme... Prosíme Tě, Pane, vyzbrojuj nás svou mocí Ducha Svatého.“ Při

terčem různých pomluv, nenávisti a zloby. Jde to i bez odplácení zla zlým! Můžeme být terčí, které rány nevrací, ale jen odráží a tlumí. Potom bude v našem životě i v naší společnosti, v našich rodinách svítat!

o. Petr Polívka

SETKÁNÍ ČTENÁŘŮ BIBLE

V rámci diecézního projektu *Vezmi a čti celou Bibli* se v naší farnosti vytvořila skupinka čtenářů Bible. Snažíme se zhruba jednou za měsíc projít texty, které se během měsíce četly. Dělíme se o to, co nás oslovilo. Na setkání může přijít kdokoli, kdo má zájem o četbu Bible. Není podmínkou mít všechno přečtené. Další setkání bude v pondělí 12. května 2014 od 19:15 v sále fary.

o. Petr Polívka

MODLITBA SE ZPĚVY Z TAIZÉ

Meditativní modlitba s písněmi z Taizé je koncipována jako modlitba bez začátku a konce. Je možné přijít do prostoru, kde se modlitba koná, již před jejím začátkem a je také možné kdykoli odejít. Modlitba většinou trvá přibližně hodinu a půl až dvě, ale každý může setrvat při meditativním zpěvu nebo v tichu dlouho do noci.

Modlitba zpěvem je jedním ze základních prostředků k vyjádření a oživení touhy po Bohu. Meditativní zpěv vede člověka k prameni modlitby, který pak vyvěrá v tichosti jeho srdce v každém okamžiku, ve dne i v noci, při práci, při rozmluvách s druhými lidmi, při odpočinku...

Nic tak nepřivádí ke společenství s živým Bohem jako společná meditativní modlitba s jejím vrcholem – zpěvem, který pokračuje a přetrvává v tichu srdce, když se ocitáme sami. Když prostřednictvím jednoduché krásy symbolů vnímáme Boží tajemství, když jej nedusí přemíra slov, tehdy nás společná modlitba, vzdálená monotónnosti a nudě, otvírá pro radost proudící z nebe na zem.

Další ekumenická modlitba bude v našem kostele v neděli 8. června 2014 od 19:45 hodin.

Pavla Schwarzová

náhod. Nebo snad poselství? Rodina nejsou jen ti, kteří dnes spolu sedí u stolu, doma nebo v kostele, ale rodina jsou i naši předkové, kteří tu byli před námi a kteří nám předali naši víru... možná že někteří z Vás, kteří občas zrak plný starostí, pochybností nebo díky pozvednete k obrazům ani nevíte, že se modlíte před obrazem, který věnoval někdo z vaší rodiny. A že právě díky těmto předkům, jejich výchově a dědictví, přicházíte pokleknout pod tyto obrazy...

Myslím že by to stačilo k příběhu Křížové cesty na Křenové. Přestože toto není obraz, ale příběh o obrazech, chtěl bych ho podepsat jako ak. mal. Norbert Pokorný z Tišnova své obrazy.

Petr Káňa, malíř z Návojně

JITŘNÍ SMĚNY NA KŘENOVÉ

Co jsou Jitřní směny na Křenové? To jsou krátké ranní mše se svítáním v kostele i v našem nitru. "Více než strážce na svítání, čeká má duše na Pána!" (srov. žalm 130) V postní době se v naší farnosti konala každý čtvrtek tzv. „Jitřní směna“. Šlo o ranní bohoslužbu, která pro nás měla být takovým "svítáním" v našem každodenním životě. Prostřednictvím biblických osobností a textů jsme si názorně ukazovali, jak může řešit, často neřešitelné a bezvýchodné situace. Královna Ester nám ukázala, jak můžeme čelit různým intrikám a lstím. Jejím štítem byl Hospodin. Prorok Jeremiáš mluvil o stromě zasazeném u vod a o jalovci v pustině, který se spoléhá jen na sebe. Strom, který je zasazený u vod, vydrží i různé krize a sucha, zatímco jalovec v pustině uschne a spálí se. Silák z Lukášova evangelia nám připomněl jaký vliv (dobrý/špatný) na nás mají lidé, věci, prostředí, co všechno pod jejich vlivem dovedeme dělat (dobrého/špatného). Jak můžeme čelit naší tvrdohlavosti, nám ukázal Mojžíš, když se ze Sinaje vracel s deskami desatera. Postavil se jako štít mezi Boha a svůj národ, a tím nám dal poznat, co opravdu k životu potřebujeme a v čem můžeme slevit, co zas až tak nepotřebujeme. Nejsme berani, aby vždy muselo být po našem, ale Boží synové a dcery, kteří drží pohromadě. Ježíš ve svých sporech s farizeji učitel Zákona nám ukázal, jak se můžeme chovat v situacích, kdy se stáváme

přinášení chleba a vína jsme prosili za celou naši farní rodinu, aby tu měl každý své místo a aby nám bylo spolu dobře.

PODĚKOVÁNÍ

V úvodu nedělní bohoslužby pro rodiny s dětmi 26. ledna 2014 poděkovala dvojice mladých farníků otci Petrovi a jeho spolubratřím za promyšlenou přípravu, elán a nasazení při přípravách a vlastním průběhu oslav 100. výročí posvěcení našeho kostela. Kromě kytice obdržel otec Petr i děkovný dopis, v jehož závěru mu farníci přejí hodně sil do dalšího působení v naší farnosti.

Marie Sychrová

OREL JEDNOTA BRNO-ČERNOVICE (1.díl)

V tomto krátkém příspěvku bych ráda představila Orla – že existuje, co to je a proč. V naší farnosti jsou lidé, kteří se sdružují pod hlavičkou spolku Orel (www.orel.cz). Orel byl založen na počátku 20. století katolickými sportovci. Orel je občanské sdružení, křesťanská sportovní organizace. Náplní jsou sportovní, kulturní a duchovní aktivity. Prioritou činnosti Orla je především podpora sportu pro všechny. Nejvýznamnější duchovní akcí je orelská pouť na Svatém Hostýně - letos bude v termínu 23. - 24.8. 2014.

Činnost Orla je založena na křesťanských hodnotách. „Modli se a pracuj, modli se a sportuj...“ Cílem Orla je výchova mladých lidí a dětí prostřednictvím sportovních a ostatních aktivit. Cílem není vychovávat mistry světa, nýbrž věnovat se sportu, který podporuje kladné vlastnosti člověka - sportu, který je smysluplný a fairový, ohlíží se na soupeře i spoluhráče. Sportovní činnost není zaměřena na konkrétní sporty, ve své činnosti se Orel věnuje nejrozličnějším sportovním odvětvím. Činnost Orla je založena na práci dobrovolníků, kteří se ve svém volném čase věnují dětem a mládeži.

Základem celé organizace jsou „jednoty“, tedy základní organizační složky, ve kterých se uskutečňuje veškerá činnost Orla. Několik jednot vytváří „župu“. V celé České republice je celkem 23 žup. Orel jednota Brno - Černovice patří do župy Sedlákovy (www.orelzupasedlakova.cz).

Tolik by na úvod stačilo. V dalším díle bude více k přečtení o jednotě v naší farnosti, o jejich členech, o starostovi a jeho pohledu na jednotu, o historii, současnosti a výhledech do budoucnosti.

Pavla Schwarzová

VARHANNÍ OKÉNKO

Pokračujme v slíbeném objevování tajů varhan – jak se stane, že se po zmáčknutí klávesy otevře ventil pod tou správnou píšťalou a ta zazní. Pro mě je neuvěřitelné, že vše funguje bez jakékoliv elektroniky – vždyť se varhany vyrábějí už tisíc let, kdy ještě páni Volt, Amper či Ohm nebyli na světě. Samozřejmě se nyní vyrábějí i varhany, kde je celé ovládání elektrické, takže varhaníkův stůl může být klidně u oltáře, ale zjišťuje se, že životnost této techniky je krátká, velmi obtížně se hledají a opravují závady a hráč nemá přesný vliv na otevírání ventilu. Proto se dnes nové varhany stavějí hlavně s mechanickou trakturou (lat. „táhnout“ či „dráha“ – cesta, kterou klávesa ovládá ventil – u mechanické to jsou abstrakty, úhelníky, páky, hřídele; u elektrické kontakty, kabely a elektromagnetické ventily). Mechanická traktura je sice historická, vskutku původní, ale nejnadhěji opravitelná a v kombinaci s elektronickými pomůckami mizí její hlavní nevýhody.

Naše varhany mají ale třetí typ traktury, a to pneumatickou, která byla doménou první poloviny 20. století. Zmáčknutím klávesy se otevře ventil a začne proudit vzduch rourkou, na jejím konci se nafoukne „balónek“ - míšek, ten zatlačí na ventil ve tvaru kuželky, a tak se zase může rozproudit vzduch další rourkou k dalšímu ventilu, až se nakonec otevře ventil pod varhaníkem chtěnou píšťalou, a písk! Otevřením malého ventilků pod klávesou se tak pomocí těchto mezi-ventilů = relé otevřou větší ventily pod patřičnými píšťalami, cestou jde vzduch ještě mnoha dalšími rourkami a zařízeními. Naše varhany mají asi 1700 ventilů přímo pod píšťalami, ale reálně jich je několikanásobně víc – neuvěřitelné, co varhanáři (to jsou ti, co varhany stavějí) dokážou vymyslet a že to vůbec funguje. Tedy pro zapamatování – naše varhany mají tónovou trakturu pneumatickou s kuželkovou vzdušnicí pracující na tzv. tlakovém systému ☺ .

Každý typ traktury má své výhody a nevýhody. Jak se v historii měnil hudební styl a technické možnosti, tak se hledaly nejrůznější zlepšení pro

mi to a musel jsem se ještě do kostela vrátit. Nejen proto, že jsem tam při své první návštěvě v sakristii nechal foťák...

K této návštěvě jsem pozval kamaráda fotografa a vydavatele publikace o kostele pana Jiřího Braunera, protože jsme chtěli křížovou cestu zdokumentovat a vyfotit i nápisy na rubu plátna. Znovu jsme sundali čtrnácté zastavení a spolu s otcem jsme luštili nápis na plátně... Nápis byl psán v němčině a těžko čitelný. V překladu jako: ...nechal malovat...mužské a ženské jméno, příjmení a ulice s číslem....

Co to znamená? Pak otec již začal něco tušit a chtěl aby jsme sundali další obraz, dvanácté zastavení. A na jeho rubu byl zase nápis. A opět něco jako: ...věnoval, daroval,.. mužské a ženské jméno, příjmení a ulice s číslem....

A najednou nám to došlo. Byly to zápisy o věnování! Obrazy věnovali a zaplatili konkrétní lidé, farníci. Každý konkrétní obraz jednotlivého zastavení křížové cesty daroval buď konkrétní člověk, rodina, spolek. To bylo na obrazech napsané! Na každý obraz zezadu malíř napsal, kdo přispěl darem na obraz tohoto zastavení! Tajemství bylo odhaleno.

Již skoro devadesát let visí čtrnáct obrazů na stěnách kostela, přisuzovány neexistujícímu malíři a ukrývající tajemství dárců. Kolik lidí se před nimi modlilo, kolik pobožností za ty roky před nimi bylo vykonáno, kolik nevyslovených slov... Generace budovatelů odešly i se svými osudy a noví a noví lidé přicházejí, modlí se a rozjímají... A obrazy trpělivě mlčely a skrývaly své tajemství, které nám odhalily až letos, na začátku doby postní během Roku rodiny. Zajímavá časová souhra

A začaly se mi skládat jako mozaika i souvislosti s uváděným „malířem“ Müllerem...

Norbert Pokorný, akademický malíř, pocházel z Tišnova, ale vyučil se pekařem na Lomnici. Po vyučení odešel do Brna, protože ho to pořád táhlo

k malování. V Brně byl přijat do atelieru ak. mal. Šilhana a také se vyučil fotografem. Tady ho potkává tišnovský starosta Müller a na doporučení Šilhana ho posílá jako svého spolurodáka do Prahy na akademii, kde ho podporuje

a přispívá mu na studia s tím, že mu to po vystudování splatí.

A opravdu. Pokorný dostuduje, vrací se do Tišnova a náklady na studia starostovi Müllerovi splácí částečně penězi a částečně prací - portrétuje mu členy rodiny. Syn starosty Müllera Josef vystudoval německou státní průmyslovou školu a stal se stavbyvedoucím. Právě jemu bylo svěřeno provedení stavby kostela v Brně na Křenové ulici.

A tady se dostáváme k nejpravděpodobnější verzi, proč se objevuje v zápisech neexistující akademický malíř Müller a proč došlo k chybě již při zápisu o pořízení Křížové cesty v kronice v roce 1924. Stavitel Josef Müller, narozený v roce 1870 byl syn tišnovského starosty, který podporoval na studiích malíře Pokorného, který se narodil v roce 1869. Syn starosty byl tedy jenom o rok mladší a určitě malíře Pokorného, který byl jeho otci zavázán půjčkou na studia znal.

Proto mu pravděpodobně v době stavby kostela na Křenové zadal namalování obrazů Křížové cesty pro tento kostel a když ji stavitel Müller do Brna dovezl, poznačilo se, že obrazy jsou od Müllera a takto to zapsal i kronikář. A uvedení titulu „malíř Müller“ již byl jen detail.

A z kroniky se čerpaly i podklady při vydávání letošní publikace. Tolik pravděpodobné vysvětlení chyby v autorství obrazů. Ale co ještě ten text, jména a adresa na zadní straně obrazu křížové cesty? Nedalo

danou hudbu. Naše traktura je lehce ovladatelná, je jedno, jestli hraje jedna píšťala či víc, klávesa se stiskává vždy stejnou silou, varhany mohou být rozprostřeny do boku mimo krásné okno, můžeme používat nejrůznější pomocné prvky (viz minulé varhanní okénko). Její hlavní nevýhodou je zpoždění. U mechaniky se přes nejrůznější táhla stiskem klávesy hned otevřete ventil přímo pod píšťalou, zde za vás dělá vše vzduch, který musí trubičkou někam doputovat, natlakovat míšek, zvednout kuželku a to třeba několikrát za sebou. Klidně se stane, že u rychlých skladeb slyším třeba minulý tón a při tom už hraji klávesou ten další (proto je náročné hrát u nás barokní fugy), varhaník musí zpívat mírně opožděně oproti tomu, jak prsty hraje, a zvláště, když někoho doprovází, chce to cvik se se sólistou sladit. Další nevýhodou je značná poruchovost, stačí dírka v některé trubičce či míšku a můžete hledat a hledat a hledat.... Jistě si většina z nás pamatuje, že poslední generální rekonstrukce byla dělaná v roce 2003, ale každý rok musejí varhanáři poopravit drobnosti.

Příště si povíme, kde se všechen ten vzduch ve varhanách bere, a co se stane, když vypne proud.

Václav Trmač

BISKUPSKÉ MUFFINKY A SURREALISTICKÝ PODNOS

(Fejeton)

V sobotu 5.4., den před návštěvou otce biskupa v naší farnosti, jsem se rozhodla sáhnout na dno svých schopností a upéct něco dobrého na zub svému manželovi, jelikož v neděli nás čekalo výročí našeho vztahu. Po delším váhání jsem se rozhodla pro čokoládové muffiny (malé bochánky pečené ve formičkách).

Uplácala jsem je v záchvatu snahy a samotnou mě zaskočilo, že vyskočily a vypadaly podiváňhodně. Po ochutnání jsem již tak nevyskakovala – chutnaly suše jako strouhanka a mdle jako když se kouše mrtvému nos.

Co teď s tím? Namazala jsem konvexní povrch marmeládou plus namočila do čokolády. Muffinky vypadaly stále obstojně a navíc konečně i obstojně chutnaly. Hurá.

Ovšem zde jsem, prosím, udělala fatální chybu. Rozhodla jsem se – vzhledem k zítřejší (čili nedělní) pontifikální slávě – nedat je svému muži, byť by měl být (a většinou je ☺) pro mě na prvním místě hned po Bohu, ale dovézt je do kostela k oslavě otce biskupa. Ó, ta má pýcha! To jsem ještě nevěděla, že muffiny udělají medvědí službu...

Doma mi na nich čokoláda však nechtěla tuhnout – byla sice nádherně lesklá, ale stejně nádherně tekutá. Nechala jsem je proto plna naděje odpočinout do rána, zvědava, co s nimi celíčká noc udělá. Manžel je strčil v rámci večerního úklidu do trouby, aby zcela neokoraly a neztratily přitažlivost.

V neděli ráno jsem potřebovala zapnout troubu na maximální teplotu. Učinila jsem tak a úplně jsem zapoměla, co že se to uvnitř trouby skrývá. Po deseti minutách jsem ji přišla zkontrolovat a s hrůzou jsem zjistila, že se v ní potí včerejší muffinky. Vypadaly, díky Bohu, téměř nezměněně – čokoláda trochu ztmavla, ale, světe div se, zůstávala stále ve stejné nepoužitelné konzistenci. Co nezměnilo konzistenci, ale tvar, byl můj hodobóžový plastový tác
- připomínal slavný obraz s Dalího rozteklými hodinkami.

Vyrazili jsme na mši, v kostele jsme si plech pečlivě uložili na klavír v boční lodi a libovali jsme si, jak jej máme na očích. Po skončené mši jsme na něj samozřejmě, pod dojmem duši povznášejícího zážitku se zástupcem apoštolů na zemi, zapomněli. Jak jinak. Trklo nás to až po poledni, a tak jsme potom kladli manželově sestře na srdce, aby muffinky, až půjde odpoledne do kostela na přednášku o postním umění, rozdala účastníkům. Anežka však slib nemohla splnit, takže pak volala, že nám veze plný plech zpět domů...

Inu, poučila jsem se. Však i v Bibli se říká – co je císařovo, dávejte císaři, a co je Božího, Bohu. Už nikdy nebudu upírat manželovi to, co je jeho. Mementem mi bude onen surrealistický podnos.

Marie Trmačová

ORELSKÁ VÝTVARNÁ SOUTĚŽ

Kulturní rada Orla vyhlašuje výtvarnou soutěž s tématem „Život v naší farnosti“. Rádi se dozvíme o aktivitách, které se provozují ve vaší farnosti.

Pokorného. Pan farář mi ale řekl, že obrazy křížové cesty v kostele nejsou od Pokorného. Nenechal jsem se odradit a poprosil jsem, že se na tyto obrazy alespoň podívám.

Když jsme přišli do kostela, již na první pohled jsem poznal styl malby Pokorného a také jsem to otci řekl. Ten přinesl publikaci vydanou letos v lednu a nalistoval stránku na které byla fotka dvanáctého zastavení a pod ní popisek: Obraz malíře Müllera podle předlohy Josefa Führicha. Ukázal mi to, a řekl že tady je uveden autor křížové cesty. Přesto mi to nedalo a hledal jsem na 14. zastavení podpis autora. Nebyl tam.

Jen pár fragmentů, jako by smytých...V tom mne napadlo, že občas malíř Pokorný psal popisky i z rubu plátna. Sundali jsme proto 14. zastavení ze zdi a opravdu – na rubové straně plátna byl v horní části tak typickým písmem Pokorného napsán nějaký text, jména a adresa. A ve spodní části plátna ten typický rozevlátý podpis: Norbert Pokorný, Tišnov.

Takže článek v knížce Od Veverí k Perneštejnu nelhal – obrazy křížové cesty byly opravdu od Pokorného, ale kde se stala chyba? Proč v publikaci vydané letos ke stému výročí kostela byla uvedena zmínka Křížová cesta od Müllera a ve farní kronice z roku 1924 také byla uvedena věta: „obrazy maloval a zarámování obstaral ak. mal. z Tišnova Müller.“

Jak to tedy bylo? Kde se stala chyba? Proč pisatel kroniky již v roce 1924 v době pořízení Křížové cesty udělal chybu a jako autora Křížové cesty uvedl akad. mal. Müllera? A kdo byl tento malíř? Tyto myšlenky se mi honily hlavou při mém návratu z Brna na Valašsko... Až doma, když jsem se začel do publikace o kostelu na Křenové, kterou mi pan farář věnoval, jsem si začínal uvědomovat skutečnosti které jsem již o malíři Norbertu Pokorném věděl.

a zvláště mě přitahoval tajemný rozevlátý podpis malíře, který ty obrazy maloval. Bylo tam napsáno - Norbert Pokorný z Tišnova.

Roky utíkaly, prošel jsem řadu profesí a zaměstnání a po změně režimu jsem se konečně dostal k tomu, že i já jsem se mohl malování věnovat jako své profesi. Dodělal jsem si školu Uměleckých řemesel v Brně a občas při mých pracích pro kostely jsem si vzpomněl na ten tajemný, rozevlátý podpis na obrazech visících v našem kostele...

Ten podpis mne provokoval čím dál víc... Kdo to byl ten tajemný akademický malíř Norbert Pokorný z Tišnova? Nedalo se to vydržet. Na začátku letošního roku jsem začal pátrat.

Spolužačka z uměleckých řemesel pochází z okolí Tišnova, ale když jsem se zeptal, nic o něm nevěděla. V tamějším muzeu taky nic. První kusé informace jsem objevil až v muzeu v Předklášteří, kde mi nabídli časopis Tišnov fotorevue z listopadu 1996 a v něm článek „Dynastie Pokorných“. První informace o malíři Norbertu Pokorném! Postupně se mi podařilo získat kontakt na jeho vnuka žijícího nedaleko Humpolce a po návštěvě u něho se mi začala skládat mozaika Pokorného jako člověka. Měl jsem měl možnost vidět jeho jiné práce než jen ty v našem kostele... Jeho malířský talent a styl jeho obrazů mne přitahoval stále víc . A hledal jsem možnosti jak vidět jeho další a další práce...

Když se mi dostala do rukou kniha „Od Veveří k Pernštejnu“ a na dvojstránce věnované Norbertu Pokorném jsem četl větu: „Maluje oltářní obrazy např. v Lomnici, Deblíně, Vranově, křížové cesty v Předklášteří nebo v Brně na Křenové.“ Rozhodl jsem se kostel v Předklášteří a na Křenové navštívit.

A tady se začíná odvíjet tajemství ukryté v obrazech Křížové cesty v kostele na Křenové ulici v Brně. Při mé další cestě do Brna jsem zazvonil na faru v ulici Křenová a požádal pana faráře, zda bych si mohl prohlédnout obrazy Křížové cesty, které mají být údajně od malíře

Určitě se můžete inspirovat i společnými farními poutěmi, tábory, plesy nebo třeba vašim kostelem či kaplí, stoletým výročím,

Formát práce je libovolný, platí však, že se musí jednat o malbu nebo kresbu a počet příspěvků od jednoho autora je omezen na jeden. Soutěžní výtvary se nebudou vracet a mohou být použity v rámci časopisu Orel. Soutěž je rozdělena do tří věkových kategorií: 1. kategorie: 0 – 9 let, 2. kategorie: 10 – 18 let, 3. kategorie: od 18 let výše.

Vaše výtvary posílejte na adresu: Orel, Pellicova 2c, 602 00 Brno. V případě dotazů pište na email: kr@orel.cz. Uzávěrka bude 15. června 2014. Viz: <http://www.orelzupasedlakova.cz/news/vytvarna-soutez/>

Pavla Schwarzová

CHRÁMOVÝ SBOR O VELIKONOCÍCH 2014

Milí farníci, v této krátké zprávě bychom vám rádi přiblížili, čím se jako chrámový sbor pokusíme přispět k slavnostnímu rázu letošních velikonočních svátků. Z kůru zazpíváme během obřadu Velkého pátku a při nedělní božíhodové slavnosti.

Na Velký pátek budete moci slyšet a rozjímat dvě působivé skladby pro smíšený sbor: „Výtky Spasitelovy“ skladatele Karla Douši (1876-1944) a „Smrt Kristova“ od Františka Picky (1873-1918). Text prvé z nich vychází jakoby z úst Krista, který trpí nejen bolestí tělesnou, ale je také lidsky roztrpčen nad špatnou pamětí a malostí svého lidu. Druhý text strhujícím způsobem líčí Kristovy poslední minuty na kříži. Na hod Boží velikonoční při mši svaté v neděli v 9:30 zazní tři jásavé zpěvy: „Alleluia“ od soudobého amerického skladatele Gordona Younga, před evangeliem uslyšíte „Antifonu“ Petra Ebena na text „Veselte se nebesa, jásej země před tváří Páně, neboť přijde, aleluja – Zazpívejte Pánu novou píseň, neboť činil díla podivuhodná“, a skladbu kantora a skladatele Stanislava Šebka „Třetího dne“. Radujme se, veselme se.

S vděčností, že můžeme společně zkoušet a zpívat ke slávě a chvále Hospodina zástupů, každému z vás přejeme požehnané prožití svátků Velké noci. Sborníci se sbormistrem.

Lukáš Habanec, Pavla Schwarzová

POZVÁNKA NA TÁBOR 89. ODDÍLU

Skauti z 89. oddílu, kteří mají vedoucí i děti v naší farnosti a kteří se podílejí na některých aktivitách v rámci farnosti (Betlémské světlo, Tříkrálová sbírka), zvou všechny kluky z farnosti na letošní skautský letní tábor.

Děti z naší farnosti mají tak letos možnost jet jednak na farní tábor, který se uskuteční v druhé polovině srpna, tak na skautský tábor. Termín toho skautského bude 5. - 19. července, cena 2.500,- korun. Cílová skupina jsou kluci ve věku 7 – 13 let. Více informací lze nalézt na plakátě na nástěnce v kostele, rodiče si navíc mohou odnést vizitku se základními informacemi, děti zase pozvánku s drobnou soutěží. Další informace (např. včetně přihlášky) najdete na webových stránkách tábora (www.89oddil.skauting.cz/tabor). V případě zájmu či dalších dotazů můžete kontaktovat Martina Sychru, který bude hlavním vedoucím tábora, na e-mailu martin-sychra@seznam.cz

Martin Sychra

NÁVŠTĚVA PANA BISKUPA V NAŠÍ FARNOSTI

V týdnu před čtvrtou nedělí postní se naší farností začala šířit nečekaná a o to radostnější zpráva: Navštíví nás pan biskup! A skutečně, o páté neděli postní byla v našem kostele sloužena v 11 hodin otcem biskupem Vojtěchem pontifikální mše svatá. Záznam ve farní kronice říká, že od minulé obdobné návštěvy uplynuly 7383 dny (pro toho, kdo nerad počítá, tak je to něco málo přes 20 let..).

Pan biskup byl přivítán panem farářem a mladými farníky a připomněl, že nedávno naše farnost oslavila 100 let od posvěcení našeho chrámu. Na tuto skutečnost navázal v promluvě, ve které zdůraznil, že chrám není jen místo a stavba z cihel a kamení, ale jde o místo duchovního setkávání a Boží přítomnosti mezi lidmi. Tak jako před 100 lety bylo třeba budovat nové farnosti za hradbami historického Brna, tak i dnes je třeba nabízet lidem, kteří žijí a bydlí okolo nás příležitosti k setkání s Pánem. A to je nejdůležitější evangelizační

úkol naší farnosti. V návaznosti na text evangelia od sv. Jana o vzkříšení Lazara pan biskup zdůraznil, že tak jako v Kristově době potřebovaly prožít a skutečně přijmout vzkříšení především Lazarovy sestry a jejich blízcí, tak i my všichni, jednotlivě i společně, potřebujeme vzkříšení pro náš konkrétní a každodenní život. Dva tisíce let, které nás dělí od události popisované v evangeliu této skutečnosti nijak neubírá na aktuálnosti.

Návštěva byla pro celou naši farnost určitě velikým povzbuzením a posilou. Všichni se těšíme, že se snad brzy najde nějaká vhodná a dobrá příležitost k opětovnému setkání s otcem biskupem v naší farnosti.

Miloslav Trmač

PŘÍBĚH KŘÍŽOVÉ CESTY NA KŘENOVÉ

Křížová cesta...

... pro věřícího člověka možná desetiletými prověřená pobožnost při které znovu a znovu nalézáme nové myšlenky a podněty o smyslu utrpení nejen v posledních hodinách Ježíšova života, ale také o smyslu utrpení v našem životě...

Pro jiného pak pouhý cyklus čtrnácti obrazů, které vnímáme jako součást téměř každého kostela. Na cyklus těchto obrazů jsme si zvykli a bereme je jako samozřejmost. Ale i tyto obrazy skrývají mnohé tajemství - a jedno z nich uchovávala donedávna i Křížová cesta z kostela Neposkvrněného Početí Panny Marie na Křenové ulici v Brně...

Jsem malíř z malé valašské farnosti Nedašov. Již jako malý „vesnický ogar“ jsem ministroval a protože i můj otec byl malíř, při mých ministrantských službách jsem pozoroval obzvláště dva velké obrazy v presbytáři našeho kostela. Tyto obrazy mají námět Růžencové Panny Marie a Svaté Ludmily